

Daf Hayomai Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

אדר

מסכת בבא מציעא פרק א

המלאכה יתן להם חצי, ואין יכולים לומר תן לנו הכל, חוץ ממה שיקחו אלו. אבל אם בעל הבית חוזר בו, ידו על התחונה, שאם הולך מלאכת פועלים ויעלה לו עתה בול לגמור המלאכה, יתן להם כל מה שפסק, חוץ ממה שלקחו אלו שבאו להשלימה. כל המשנה, ידו על התחונה, כגון אם נתן צמר לצבץ שיצבע אדם וצבעו שחור, אם השבח והשיבחי הממר יתור על ההוצאה שיוציא בעצבים לבלשל הסממנים ושכר הסממנים, אינו נתון לו אלא היחאה, ואם היחאה יתרה על השבח, נתון לו השבח, וכל החוזר בו, ידו על התחונה, שאם מוכר שדה לחבירו באגלו וזו ונתן לו מתנים וזו וחזר בו המוכר, יד לוקח על העליונה, שיכול הלוקח לומר לו, לא נתן לי קרקע מערית שלק נקנך מעותי, או תן לי מעות שנתתי לך. ואם לוקח חוזר בו, יד מוכר על העליונה. יחול מוכר למר לו קח מעותיך, ואם רוצה, נתון לו קרקע מזבורת נקנך מעותי.

ג השוכר את החמור להוליכה ברה והוליכה בבקעה, בבקעה חבי. השוכר את החמור והבריקה, או שנעשית אנגריא, אומר לו הרי שלק לפניך. מתה או נשברה, חבי להעמיד לו חמור. השוכר את החמור להוליכה ברה והוליכה בבקעה, אם החליקה פטור, ואם הותמה חבי. והוליכה בבקעה להוליכה ברה, חבי: **ד** השוכר את הפרה לחרש ברה וחרש בבקעה, אם נשבר הסגנו, חבי. לרדוש בקטנית ורדש בתבואה, פטור, לרדוש בתבואה ורדש בקטנית, חבי. מפני שהקטנית מחלקת: ה השוכר את החמור להביא עליה חטים והביא עליה תבן, חטים. מפני שהפח קשה למשאוי. להביא לתר חטים והביא לתר שעורים, פטור. ואם הוסיף על משאו ויהא חבי, סומכוס אומר משום רבי מאיר, סאה למל, שלשה קבין וחסהו. ה השוכר את החמור להביא לתר חטים והביא לתר שעורים, חבי. סאה למל, שלשה קבין, והניו חצי סאה, שהוא אחד משלושים לחמור. ו כל האמנין, המקבלים עבדה בקבלת לעשותה בביתו, שומרי שר הן, ומתחבין בגנבה ואבדה, פיון שהפסידו הדבר ברשותו עד שישלם להם בעל הבית שכן. וכלן שאמרו לבעל הבית טול את שלק, שכן שכבר מותרו, והבא מעות, ואני מעבך באשרי הקסה, הרי הוא שומר חנם. אבל אם אמר הבא מעות וטול את שלק, הרי הוא שומר שר, כגון נראה מעבכ בשביל המעות, ואומר לחבירו שמור לי היום ואשומר לך למחר, הרי הוא שומר שר. אמר שמור לי ואמר לו הנה לפני, חבי. אמר שומר חנם. ואם אמר לו הנח לפניך או הנח סתם,

אפילו שומר חנם לא הוי, דלא קבל עליו שמירה. ובשומר לי חפצי ואשומר לך חפצי נזמן אחר, שמירה בקבועים הוא. ופטור. ו הלזה נמטע על המשכון, בין אם הלזה ואחר כך לקח מעט משכון ובין אם משכנו ואחר כך הלזה, הוי שומר שר, בשכר מענה. שבישעה שלדוהו אינו צריך לתת להם לעני. ולכן הוי שומר שר כל זמן ההלואה. רבי יהודה אומר, הלזה מעות על המשכון, הוי שומר חנם, דלית ליה שר מצנה לענין דינא, שיהשב על ידי זה שומר שר. אבל הלזה פותח על המשכון, הוי שומר שר, דדרך פרות להרטיב, וברי יש לו הפאה מזה שהלזה, שחזיר לו פרות אחריה אחר זמן. אבא שאול אומר, מתר אדם להשכיר לאחרים משכנו של עני, להיות פוסק עליו שר והולך ופוחת מן החוב, ואחר כך יחזירו לו, מפני שהוא משיב אבדה, דמסתמא ינחא לי, ומפרש בגמרא, דדוקא בדרבן שיש בו רוח מרבה ונחשת מעט, כגון קרוסם וכו' וכו' אמר. ח המעביר חבית במקום למקום ושברה, בין שומר חנם בין שומר שר, ישבע שלא פשע. ופטור. רבי אליעזר אומר, אף אני שמעתי מרבותי כן, זה זה וזה וזה, ותמה אני על זה ואם יוכלו זה זה לשבע, ושומר שר הוי הוא חבי בבבא, ואבדה ושבירת החבית קרוב לנגבה ואבדה, ואפילו אם ישבע והא חבי, ושומר חנם נמי, אם נשברה שלא במקום מדרון, הרי הוא קרוב לפשיעה, ושומר חנם חבי בפשיעה. ותנא קמא, שהוא רבי מאיר, סובר שישבעה, חבי בבבא, ונחשת, שאם לא כן, לא תמצא אדם שיעביד לך חבית לחברו במקום למקום, שידאג שישבר ויתחילו, ולכן תקטן שישבע שלא שלק בבבא, ויפטור.

משניות מבוארות

בטאנים ובשם, שבכל אלו אין פועל אוכל, ובדרבן שאין גדולו מן הארץ, כגון החולב ועושה גבינות אין פועל אוכל. א והיה עושה בדין אבל לא ברגליו, או שהיה עושה ברגליו אבל לא בדין, אפילו בתנפו, שאינו מוזי ידיו ורגליו, הרי זה אוכל, דכתיב (שם) "כי תבא בכרם רעך", כל מה שישעשה, רבי יוסי בר יהודה אומר, יש אוכל עד שישעשה בדין וברגליו, כשור שנתנה בדין וברגליו, דמקיש חוסם לנתנה. א והיה עושה בתאנים, ולא יאכל ענבים, שנאמר (שם) "בכרם רעך ואלתל ענבים ולא תאנים". היה עושה ענבים לא יאכל בתאנים, ואפילו עושה בשתיים אינו אוכל אלא מפיו עושהו בו בשעת מלאכה. אבל אם הפועל רוצה, מונע את עצמו עד שמגיע למקום היפות, ואוכל וכלן לא אמרו שיאכל אלא בשעת מלאכה, ולא שישב עצמו ויאכל. רבי יאשיהו אומר, שכל מי שישב על פירות ממלאכתו ויאכל, דבשעה שהוא אוכל אינו פושע לעוסק במלאכה, אמרו, היינו התקינו חכמים, שיהיו אובדן אובדן בהליכתו מאמנו לאמנו, משרוה של פרי לשויה שניה, ואף על פי שבשעת הליכתו לא שתה מלאכה היא, יניחא ליה לבעל הבית בהכי, ובחזירתו מן התל, מקום דריסת הענבים, בחמור, מתרת לכלול כל זמן שמשאוי על גבה, וכן כשהוא פוקח משאוי מתרת עיניו לכלול, ואמר בגמרא, שבעל החמור והגמל אסורין לרדוש בידים והאכלו. א אוכל פועל קשות אפילו בדין, אפילו שיהי דנין, וכותבת אפילו בדין, ואפילו שיהי דנין שומר שר, ורבי אלעזר רבי חסמא אומר, לא יאכל פועל יתר על שרכו, דכתיב (שם) "כנפשיך, כשערי דבר שאמרו מוכר נפשך עליה לעלות בכסף ולתלות באילו, ונחכמים מתיירו, דכתיב (שם) "שבועה", אבל מלפזין את האדם עצה הוגנת, שלא יהא רעבתי ויהא סותם את הפתח בפניו, שימנע משלכו, וזהו פליגי נחכמים אתנא קמא, דתנא קמא לא סבר מלפזין. א קוצץ אדם עם בעל השדה שיתן לו סכום מעות ולא יאכל מן הפתח בין על ידי עצמו,

דהניו שהוא בעצמו לא יאכל, ובין על ידי בנו ובתו הגדולים מדינתם, וכן על ידי עבדו ושפתחו קנענים הגדולים, או על ידי אשתו, מפני שיש בהן דעת, ומחילים. אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפתחו הקטנים, ולא על ידי רבמתו, מפני שאין בהן דעת להחיות. א השוכר את הפועלים לעשות נכסע ורבעי שלו, פרות של אילן בשנה הרביעית, שאין נאכלים אלא בירושלמי, או ששדה אותו ויעלה תמימי לירושלמי, אם היו יודעים שאין לו רבעי, הרי אלו לא יאכלו, שעל דעתן כן ירדו לבעוד, ואם לא נודע עמיהם, אבל אם לא הודיעו, פודה ומאכילן, כל הוי היה יודעין שלא יאכלו לא היו נרבעי וזהו מקח עשית, ונדקא אם שרכן לכבזו פרם ולא אמר להם שר נרבעי, אבל אם שרכן למלאכה, סתם אין שרכן לפרסו (מניד משנה), במשנה ב שאמר, שפועל אינו שוכר אחר גמר מלאכה, כיצד. תפסדו עגוליו, תאנים שדרסו בעגול, ונגמרה מלאכתו ואחר כך נפרדו ושכר פועלים לדרסם,

ההשוכר את החמור להוליכה ברה והוליכה בבקעה, בבקעה חבי. השוכר את החמור והבריקה, או שנעשית אנגריא, אומר לו הרי שלק לפניך. מתה או נשברה, חבי להעמיד לו חמור. השוכר את החמור להוליכה ברה והוליכה בבקעה, אם החליקה פטור, ואם הותמה חבי. והוליכה בבקעה להוליכה ברה, חבי: **ד** השוכר את הפרה לחרש ברה וחרש בבקעה, אם נשבר הסגנו, חבי. לרדוש בקטנית ורדש בתבואה, פטור, לרדוש בתבואה ורדש בקטנית, חבי. מפני שהקטנית מחלקת: ה השוכר את החמור להביא עליה חטים והביא עליה תבן, חטים. מפני שהפח קשה למשאוי. להביא לתר חטים והביא לתר שעורים, פטור. ואם הוסיף על משאו ויהא חבי, סומכוס אומר משום רבי מאיר, סאה למל, שלשה קבין לחמור: ו כל האמנין שומרי שר הן, וכלן שאמרו טל את שלק והבא מעות, שומר חנם. שמר לי ואשומר לך, שומר שר. שמר לי ואמר לו הנח לפני שומר חנם: ז הלזהו על המשכון, שומר שר, רבי יהודה אבא שאול אומר, מתר אדם להשכיר משכנו של עני להיות פוסק עליו והולך, מפני שהוא כמשיב אבדה: ח המעביד חבית במקום למקום ושברה, בין שומר חנם בין שומר שר, ישבע. רבי אליעזר אומר, זה זה וזה ישבע, ותמה אני אם יכולין זה זה לשבע:

אם נתערה ישר אותה בדרך, שגם מוקף גרם, וגם אם לקחה לעבודת הפול, יכול לומר לו, מוקף גרם, שאין הולכים לחפש בבתיים, ומפני שמצאך בדרך לקוחה, המתן עד שחזירונה לך. אבל אם מתה או נשברה, שמפסיד כל שכרו, חבי המשכיר להעמיד לו חמור לשוכר, ואם אין משכיר לו, אצו להחזיר לו שכר ששלם, אפילו שכר חצי הדרך שהלך כבר. ומה שאמרט, שאומר לו הרי שלק לפניך, דוקא בשאמר לו חמור לו חצי משכיר לך, אבל אם אמר לו חמור סתם, חבי להעמיד לו חמור. ואם שכר החמור לרובו עליו ונתן לו חמור זה, חבי להעמיד לו חמור אחר, שמא תפול תחת הגשר או תשליכנו באתח הפתחים. השוכר את החמור להוליכה ברה והוליכה בבקעה, אם החליקה, פטור, שבראש הרה יתר הרוב להחליף, בין שהיה משפע לצדין, ובאם הותמה, חבי, שהבקעה מעלה הרב און אירי שולט בה. שכר חמור להוליכה בבקעה, וחוליכה ברה, אם החליקה, חבי, ואם הותמה, פטור. אם מתמה המעלה הותמה, בעלמתי מרגלי הרה לראשו, חבי, שהעליה גרמה לו. סדר היררשה בנפסיה התי, שתרשו עם בתמה ושור עליה יתר המותר, ובראשו דרבן לבו הרה. א השוכר את הפרה לחרש ברה, ונתן לו עמה כלי המחרשה, ועירוי של בעל הפרה הולכים עם הפרה לבן אותה, והלך השוכר וחרש בבקעה, אם נשבר הסגנו, יתר המחרשה, פטור. דבבקעה המקום כל לחרישי מן הרה, אבל אם שרן לחרש בבקעה, וחרש ברה, אם נשבר הסגנו, חבי לשלם עבור הסגנו, שהיה קשה לחרישי, מפני הסלעים שיש בו. שרן הבחמה לרדוש בקטנית

אדר

פרק ז א השוכר את הפועלים והוסיף להם יתר משא פועלים, ואמר להם אחר שהשכרין כבר (שם) להשיבם ולהעריב, כיון ששכרן סתם, אם הוא מקום שנהגו שלא להשיבו ושלא להעריב, אינו רשאי לכוף, ואינו יכול לומר להם, בכונה הוספתי לכם כדי שתעבדו יתר זמן דהם ואמרו, לו הוספת לנו כדי שישעשה עבדה טובה, מקום שנהגו לזון,

לתן להם מזונות, וזון, מקום שנהגו לספק במתיקה, מנין לתן לפת הפת, יספק, הכל כמנהג המדינה. כא לרבות אם המנהג לתת לפועלים לאכול מן שיצאצא לעבודה, אין יכול לומר להם צאו השדה ואני אביא לכם ואלתל בשדה, אלא אוכלין לפני אתם השדה, ואפילו אם האכל אינו מוכן, ומתיני עד שישכית האכל ואחר כך יבאו השדה ואמרו, בגמרא, חסורי מקסרא, והכי קאמר, שאם פסק לזון מזונות, פונוה לתרות להם, שאם לא כן לפה התנה עמם, וזהו מנהג המדינה לזונם. משעה הרב יתן מן מתני, שאמר לבנו, צא שכור לנו פועלים, הלך ופסק את המזונות, ושכבא אצל בניו, אמר לו, בני, אפילו אם אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו, בשעת מלכותו (לפני שיירד מלכותו), לא יאמר ויחי ויחוקר עמהו, שהו בני אברהם יצחק ויעקב. וברבנא אביי, קיבאזו אליו שליש מלאכים דמדת אנשיה שישטו בשבילן שלשה פורים ונתן להם יד לחטוב מבלתיים בדרבן, אלא עד שלא תתחילו ממלאכה צא ואמרו להם, עד שישטו שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד, שתחילו. לא תוכל לחזור בך, דעיד שלא תתחילו ותי דברים בלבד, בין ששמעו כן וגמליאל אומר, לא היה צריך לומר להם, מפני שאנו אומרים, הכל כמנהג המדינה, ואין צריך ליתן יותר מהמנהג, כחוב תורה (דברים כג כה) "כי תבא בכרם רעך ואלתל ענבים בנפשך שבועה ואל כליו את תת", ודרשין בשעה שאהה נתן לכליו של בעל הבית דהניו בשעת נתן מלאכה או לא נתן אל כליו, אבל בשעה שאין אהה נתן לכליו לא הרה באכלו. ב ואלו פועלים אוכלין ממה ששכרן בן מן התורה, ועושה במחבר לקרקע, בשעת גמר מלאכה, דהניו קשותלשין אותו, ובתולשו מן הקרקע, המתעסק בה עד שלא נגמרה למלאכה ולמפני שגדולו מן הארץ, דכתיב (שם ה' ד') "אל תחסם את בדיש", וכלמיני להקיש חוסם, דהניו אדם, ולחסם, לבתמה מהחוסם, וחסם לחוסם, מהו חוסם אוכל בתולשו, ומה חוסם אוכל במחבר, בשעת גמר מלאכה, דכתיב (שם ט' טו) "קטפת מלילת בדרך", אף נחסם אוכלת במחבר בשעת גמר מלאכה, ומה דישת שהוא הויל קרקע, ואינו נקמה מלאכתו למעשה. ואלו שאין אוכלין, עושה במחבר לקרקע, בשעת שאין גמר מלאכה או אפילו שולף שומני הקטנים מן הגדולים כדי שאלו שישארו בשדה יתר עבוי יתר, כיון שאין לו גמר, ובתולשו מן הקרקע, שדקו הפעולה לתת שומיון הגדולים, כיון שראי אוכלין, ובתולשו מן הקרקע, העושה בה מאחר שנגמרה מלאכתו, כגון שפכריל במקרים שהיו מדקין או

מסכת בבא מציעא פרק ז

בטאנים ובשם, שבכל אלו אין פועל אוכל, ובדרבן שאין גדולו מן הארץ, כגון החולב ועושה גבינות אין פועל אוכל. א והיה עושה בדין אבל לא ברגליו, או שהיה עושה ברגליו אבל לא בדין, אפילו בתנפו, שאינו מוזי ידיו ורגליו, הרי זה אוכל, דכתיב (שם) "כי תבא בכרם רעך", כל מה שישעשה, רבי יוסי בר יהודה אומר, יש אוכל עד שישעשה בדין וברגליו, כשור שנתנה בדין וברגליו, דמקיש חוסם לנתנה. א והיה עושה בתאנים, ולא יאכל ענבים, שנאמר (שם) "בכרם רעך ואלתל ענבים ולא תאנים". היה עושה ענבים לא יאכל בתאנים, ואפילו עושה בשתיים אינו אוכל אלא מפיו עושהו בו בשעת מלאכה. אבל אם הפועל רוצה, מונע את עצמו עד שמגיע למקום היפות, ואוכל וכלן לא אמרו שיאכל אלא בשעת מלאכה, ולא שישב עצמו ויאכל. רבי יאשיהו אומר, שכל מי שישב על פירות ממלאכתו ויאכל, דבשעה שהוא אוכל אינו פושע לעוסק במלאכה, אמרו, היינו התקינו חכמים, שיהיו אובדן אובדן בהליכתו מאמנו לאמנו, משרוה של פרי לשויה שניה, ואף על פי שבשעת הליכתו לא שתה מלאכה היא, יניחא ליה לבעל הבית בהכי, ובחזירתו מן התל, מקום דריסת הענבים, בחמור, מתרת לכלול כל זמן שמשאוי על גבה, וכן כשהוא פוקח משאוי מתרת עיניו לכלול, ואמר בגמרא, שבעל החמור והגמל אסורין לרדוש בידים והאכלו. א אוכל פועל קשות אפילו בדין, אפילו שיהי דנין, וכותבת אפילו בדין, ואפילו שיהי דנין שומר שר, ורבי אלעזר רבי חסמא אומר, לא יאכל פועל יתר על שרכו, דכתיב (שם) "כנפשיך, כשערי דבר שאמרו מוכר נפשך עליה לעלות בכסף ולתלות באילו, ונחכמים מתיירו, דכתיב (שם) "שבועה", אבל מלפזין את האדם עצה הוגנת, שלא יהא רעבתי ויהא סותם את הפתח בפניו, שימנע משלכו, וזהו פליגי נחכמים אתנא קמא, דתנא קמא לא סבר מלפזין. א קוצץ אדם עם בעל השדה שיתן לו סכום מעות ולא יאכל מן הפתח בין על ידי עצמו,

דהניו שהוא בעצמו לא יאכל, ובין על ידי בנו ובתו הגדולים מדינתם, וכן על ידי עבדו ושפתחו קנענים הגדולים, או על ידי אשתו, מפני שיש בהן דעת, ומחילים. אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפתחו הקטנים, ולא על ידי רבמתו, מפני שאין בהן דעת להחיות. א השוכר את הפועלים לעשות נכסע ורבעי שלו, פרות של אילן בשנה הרביעית, שאין נאכלים אלא בירושלמי, או ששדה אותו ויעלה תמימי לירושלמי, אם היו יודעים שאין לו רבעי, הרי אלו לא יאכלו, שעל דעתן כן ירדו לבעוד, ואם לא נודע עמיהם, אבל אם לא הודיעו, פודה ומאכילן, כל הוי היה יודעין שלא יאכלו לא היו נרבעי וזהו מקח עשית, ונדקא אם שרכן לכבזו פרם ולא אמר להם שר נרבעי, אבל אם שרכן למלאכה, סתם אין שרכן לפרסו (מניד משנה), במשנה ב שאמר, שפועל אינו שוכר אחר גמר מלאכה, כיצד. תפסדו עגוליו, תאנים שדרסו בעגול, ונגמרה מלאכתו ואחר כך נפרדו ושכר פועלים לדרסם,